

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı
Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[322-2017-125]-E.416541

25.10.2018

Konu : Tasfiye halindeki şirkete ait şüpheli ticari alacakların durumu

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep formunda;

- ..., 2002 yılındaki ticari faaliyetleriniz kapsamında tahsil edemediğiniz alacaklarınız için ayırdığımız ... TL tutarındaki şüpheli ticari alacaklar karşılığı ile ilgili olarak çek, senet ve fatura icra takiplerinin ... İcra Dairesi Müdürlüğü nezdinde devam ettiği, ancak söz konusu takiplerle ilgili olarak bugüne kadar hiçbir tahsilat yapılamadığı,

- Şirketinizin 2016 yılında yapılan olağan genel kurulunda tasfiye kararı alındığı, tasfiye kararının alınmasından sonra avukatınız aracılığıyla icradaki dosyalarla ilgili yeniden girişimde bulunulduğu, ancak sonuç alınmadığı belirtilerek, şirketin tasfiyesini gerçekleştirebilmek için bahse konu şüpheli ticari alacaklar karşılığı hesabının ne şekilde kapatılacağı ile alacaklardan vazgeçilmesi hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmiş, ilgi (b)'de kayıtlı özelge ile de Başkanlığımız görüşü tarafınıza bildirilmiştir.

Bu defa, ilgi (c)'de kayıtlı özelge talep formu ve eklerinden; 2002 yılında elektrik motorları ve malzemeleri satışı faaliyetiniz kapsamında alınan bir kısım çeklerin hayali şirket adına ciro edildiği ve çeklerin sahte kimlikle bankaları dolandırmak suretiyle elde edildiğinin anlaşılması üzerine, ... Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunulduğu ve ... Ağır Ceza Mahkemesi 2012/135 sayılı dosyasında suça konu çekleri firmanıza teslim eden kişi hakkında dava açıldığı, adı geçen Mahkemece K. No: 2012/186 ve E. No: 2012/11616 sayılı kararlar, sanığın üzerine atılı suçun zamanaşımına uğramış olması nedeniyle düşmesine karar verildiği, söz konusu çeklerle ilgili icra takibi başlatılmakla birlikte çeklerin sahte olmaları nedeni ile sonuç elde edilemediğinden, daha önce şüpheli ticari alacaklar karşılığı hesabına aktarılan ... TL'nin tahsil kabiliyetinin olmadığına anlaşılması nedeniyle değersiz alacak olarak kabul edilip edilemeyeceği hususunda konunun yeniden değerlendirilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki özsermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu şekilde tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı; 40 ncı maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendinde, Vergi Usul Kanununa göre ayrılan amortismanların gider olarak indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde, "*Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar değersiz olacaktır.*

Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler." hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, bir alacağın değersiz alacak olarak değerlendirilebilmesi için kazai bir hükme veya kanaat verici bir belgeye göre tahsiline imkan kalmadığının ispatı gerekmekte olup, bahse konu madde uygulamasında esas itibarıyla, kaybedilmiş, tahsiline artık imkan kalmamış, değeri sıfıra inmiş alacaklar değersiz alacaklar kapsamında değerlendirilmektedir. Alacağın tahsil güçlüğüne objektif ve inandırıcı belgelerle ortaya konması, değersiz alacak uygulaması bakımından önem taşıdığından, Kanun koyucu tarafından, değersiz hale geldiği ileri sürülen alacağın ciddi olarak takip edildiğine ilişkin çabaların kazai bir hüküm veya kanaat verici bir vesika ile tevsiki öngörülmüştür. Kazai bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olmasıdır. Kanaat verici vesika teriminden ise ödemeyi imkansız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgelerin anlaşılması gerekmekte olup, vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara;

- Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya Türk Medeni Kanununun 32 nci ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılardan da mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,

- Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,

- Mahkeme huzurunda alaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,

- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- Borçlunun dolandırıcılıktan mahkum olması ve herhangi bir mal varlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.),
- Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler

örnek olarak sayılabilir.

Bunun yanı sıra, mezkûr madde uygulamasında, alacağın değersiz hale geldiği yıl hesaplara zarar olarak yazılması gerekmekte olup, ilgili olduğu yılda zarar yazılmayan alacağın sonraki yıllarda dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Dolayısıyla, söz konusu alacakların değersiz alacak olarak dikkate alınabilmesi ve gider olarak kayıtlara intikal ettirilebilmesi için, bu alacakların değersiz olduğuna ilişkin kanaat verici belgelerin veya mahkeme kararının ilgili olduğu yıl hesaplara alınması gerekmektedir. Aksi halde bu alacağın değersiz alacak olarak hesaplara intikal ettirilmesi ve gider olarak kayıtlara alınmasına imkan bulunmamaktadır.

Bu itibarla, 2002 yılındaki bir alacağa ilişkin olarak aynı yıldan bu yana yaptığımız takibin neticesinde alacağın değersiz hale geldiğine yönelik herhangi bir kazai hüküm veya kanaat verici vesika mevcut bulunmadığından bu alacağın değersiz alacak olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.